

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Quod sit obiectum consensus necessarii ad co[n]tractum
matrimonij, in quod oporteat consentire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

testi; status autē Matrimonij nō est pœna, sed iure naturali est status liber. Præterea, seruitus naturā suā non est insolubilis, sicut Matrimonium; nec requirit amorem inter feruum & Dominum, vti matrimonium inter coniuges.

Hinc sequitur, neminem qui vsu rationis careat, posse matrimonium contrahere, quia non habet liberum consensum.

Et exterius expressus.

Altera pars, scilicet *Hunc consensum debere esse expressum*: Patet, tum quia Matrimonium est Sacramentum, quod in signo externo consistit: tum quia est contractus inter homines, qui humano more sine signo externo fieri nequit; aliter enim mutui consensus non innotescunt.

DVBIVM II.

Virum nullo modo sine Consensu posui fieri Matrimonium?

63 Non potest id fieri humana auctoritate.

Respondeo, & Dico Primò: Nulla humana auctoritate fieri potest matrimonium sine consensu, siue vt est Sacramentum, siue vt est vinculum. Ratio est; quia Ecclesia non habet absolutū ius & dominium in hominum corpora, præsertim ad actum Matrimonij: cuius signum est, quod Ecclesia non possit coniugia separare quoad vinculum, etsi coniuges velint: ergo multò minùs poterit ea coniungere, si ipsi nolint.

Fieri id potest auctoritate diuina.

Dico Secundò: Per absolutam Dei potentiam fieri potest vinculum coniugale sine consensu coniugum. Ratio est; quia Deus potest tui corporis potestatem dare alteri, non minùs quam tu ipse; ac proinde non minùs eris obligatus alteri ad officium Matrimonij, quam si ipse consensisset. Hic tamen nullus erit contractus, de cuius ratione est consensus contrahentium. Potest tamē esse contractus Matrimonij per diuinam potentiā sine signo externo, si mutui consensus vltro citroque contrahentibus per reuelationem innotescant: nam signa externa non requiruntur in contractibus, nisi vt consensus vicissim innotescant, etsi Sotus contrarium tenere videatur dist. 27. quaest. 1. art. 3.

DVBIVM III.

Virum in matrimonio duo illi consensus debeant simul concurrere?

64 Consensus non debent simul actu existere.

Respondeo, & Dico Primò: Non est necesse, vt duò illi consensus simul actu existentes concurrant. Vt patet in Matrimonio contracto per literas vel procuratores. Idem cernitur in alijs contractibus. Satis enim est, vt se vicissim determinent; quod fieri potest, etiamsi alterius consensus diu præcesserit, alterius postea sequatur, modò tamen prior nullo modo sit reuocatus aut obliuioni traditus. Ratio est: quia is, qui prior consensit, etiamsi nunc actu non consentiat, nec de eo cogitet, censetur tamen virtute in eodem consensu persistere, quamdiu tacitè vel expressè non reuocauit.

Si pars consensus simul simulauerit.

Dico Secundò: Si sponso consentiente, sponsa non consentit; vel contrā; idque vel quia voluit deliberare, vel certè, quia etsi exterius simulauerit se consentire, interius tamen consensum inhibuit, potest postea consentire & contractum perficere, etiamsi sponso nouū consensum non præ-

stet; modò tamen dum ipse consentiret, nullum intercesserit impedimentum. Sequitur ex dictis: quia sponso censetur in suo consensu, qui legitimus erat, perseverare. Nec refert, quòd aliquot menses, aut etiam vnus vel alter annus interuenierint; vt rectè Sotus dist. 27. qu. 1. art. 3.

Dico Tertio: Si suberat impedimentum, quando sponso consentit, accedente postea consensu sponsæ non efficitur matrimonium, etiamsi fortè impedimentum tunc sit sublatum. Ratio est; quia sponsæ consensus non cadebat in materiam legitimam: vt, si sponsæ prior maritus alibi erat superstes; sponsa enim tunc non erat apta illi coniugio: quare consensus sponsi prior non potest concurrere ad contractum, sed alius de nouo præstari debet. Vide Sotum supra.

Si suberat impedimentum.

DVBIVM IV.

Quod sit obiectum consensus necessarij ad contractum matrimonij, in quod oporteat consentire?

Respondeo & Dico Primò: Obiectum, in quod formaliter sponsi consentiunt, non esse ipsam copulam coniugalem, sed mutuam corporum potestatem & veluti dominium. Patet ex Cap. *sufficiat*, & sequenti, 27. quaest. 2. Ratio est; quia essentia matrimonij consistit in mutua obligatione & potestate, vt supra dictum, non in ipsa copula: ergo consensus efficiens matrimonij, non est formaliter in copulā. Confirmatur ex alijs contractibus: nam in domus venditione non est necesse venditorem expressè consentire, vt emptor domo vtatur, sed solum vt potestatem seu dominium domus habeat.

65 Consensus hic ferunt in mutua obligationem.

Dico Secundò: Implicitè tamen seu virtute consentit in copulam: nempe, vt si coniux petat debitum, teneatur reddere. Ratio est; quia, qui tradit dominium rei, implicitè concedit vsum. Hinc sequitur non posse aliquid apponi in contractu, quod huic vsui repugnet; vt docent communiter Doctores, excepto Paludano dist. 30. qui putat esse Matrimonium etiamsi dicatur, *Ego te accipio in uxorem, absque tamen debiti reddendi obligatione; vel, si sis parata mecum viuere in perpetua continentia.*

Non in copulam, nisi implicitè.

Ratio ipsius est Primò: quia Matrimonio iā peracto coniuges possunt se obligare, sic vt alter alteri debitum reddere non teneatur: ergo etiam ante matrimonium contractum, vel in ipso matrimonij contractu. Secundò: quia sufficit, vt consentiant in finem secundarium, scilicet in fidem & domesticam consuetudinem. Sed contrarium est tenendum; & colligitur ex Apostolo 1. ad Cor. 7. *Mulier, inquit, sui corporis potestatem non habet; sed vir: & contra.* Vnde sequitur ad rationem matrimonij requiri mutuam corporis potestatem.

Sententia Paludani.

Ad primam rationem Paludani: Respondeo, Matrimonio iam contracto, possunt coniuges se obligare ad non petendum vel non reddendum debitum; nam possunt se mutuo priuare vsu matrimonij per alium contractum; in ipso tamen matrimonij contractu hoc fieri nequit: quia matrimonium est contractus inducens obligationem ad reddendum debitum: nam confert alteri absolutum ius & potestatem in corpus alterius. Obligare autem se ad reddendum debitum ea lege, vt alter non possit petere, nō est verè se obligare,

Solutio obiectio- nes Paludani.

G g g iij

neque

neque est alteri verum & morale ius petendi dare. Patet exemplo: qui enim vendit domum, saltem implicite debet consentire, vt emptor ea vtatur si velit, alioqui non est vera venditio: & qui dat mutuum, debet consentire vt mutuatarius eo possit vt, alioqui non est mutuum; tamen post contractum possunt alio contractu conuenire, vt vt non liceat. Vide Couarr. 2. parte §. 1. nu. 5.

Ad Secundam rationem: Finis secundarius non sufficit ad rationem matrimonij, sed requiritur finis primarius.

DVBIVM V.

Virum conditio posita in contractu vitiet consensum?

66
Quibus
modis ali-
quid in
contra-
ctu
ponatur.

Notandum Primò: In contractu interdum aliquid poni tanquam causam, interdum vt demonstrationem, interdum tanquam modum seu sine, denique interdum tanquam conditionem.

Causa non suspendit consensum, sed solum explicat consensum motiuum: vt, *Contraho tecum, quia es nobilis, quia diues es &c.*

Demonstratio non suspendit, sed solum demonstrat aliquam qualitatem: vt *Contraho tecum, quia es diues, quia es nobilis, filia talis.*

Modus limitat quidem aliquo modo consensum, non tamen suspendit: vt, *Contraho tecum ea lege, vt sustentet matrem, tantam inferas dotem &c.*

67
Variæ con-
ditiones in
contra-
ctibus.

Conditio si de futuro sit, suspendit consensum: vt, *Contraho tecum, si sufficientem dotem dederit pater.* Si autem sit de presenti, vel de præterito, non suspendit.

Notandum Secundò: In contractibus varias posse apponi conditiones. Aliæ enim sunt necessariae; idque vel ex natura rei: vt, *Contraho tecum, si sol oriatur cras.* Vel ex suppositione: *Contraho tecum, si Antichristus veniet.*

Aliæ sunt impossibiles, idque vel ex natura rei: vt, *Contraho tecum, si luna celo exciderit.* Vel ex statu contrahentis: vt si pauperula dicas, *Contraho tecum si milionem auroorum numeraueris.*

Aliæ sunt contingentes. Quarum quædam sunt contra substantiam Matrimonij: huiusmodi sunt, quæ sunt vel contra bonum prolis; vt, *Contraho tecum si sterilitatem procuraueris, si partum abiges.* Vel contra fidem: vt *Si te adulterandam tradideris, quidquid dicat Angelus, contra quem agit Couarruias n. 3.* Vel contra insolubilitatem, seu contra rationem Sacramenti; vt, *Contraho tecum vsque ad mortem parentum.*

Aliæ verò non sunt contra substantiam. Quarum quædam sunt turpes, quædam honestæ. Vide plura apud Couarr. 2. parte cap. 3. §. 1. nu. 1. 2. 3. His positis.

68
Conditio-
naria non
suspendit
nec vitiat
consensum.

Respondeo, & Dico Primò: Conditiones necessariae non vitiant consensum, etiam si sint de futuro. Ratio est; quia æquivalent presenti. Perinde enim est dicere, *Contraho tecum si sol oriatur cras,* & *Contraho tecum si est certum & determinatum quod oriatur:* atqui præsens conditio non suspendit contractum: ergo &c.

Notandum: Glossam in Cap. *Per tuas*, de Conditionibus appositis, existimare Matrimonium suspendi donec conditio impleatur. Sed contrarium est verius, vt ratio allata probat. Si tamen contrahens expressè intenderet modificare suum

consensum ad tempus futurum, neq; antea velle contractum esse validum, tunc ratione intentionis suspenderetur: sed hoc est præter naturam talis conditionis. Eadem est ratio conditionis, quæ ex suppositione est necessaria, idque ob certitudinem diuinæ reuelationis, propter quam censetur esse præsens.

Dico Secundò: Conditio impossibilis vitiat consensum, nisi ioco sit addita. Probatur; quia hæc conditio significat potius dissensum, quam consensum; vt patet ex modo communi loquendi, & ex cæteris contractibus. Dixi, *nisi ioco, si addita*, propter Cap. vltimū, de Conditionibus appositis, & communem Doctorum sententiam, qui docent conditiones impossibiles non vitare consensum aut contractum, eò quòd habeantur pro non adiectis: hoc enim non potest aliter rectè intelligi, quàm *tunc haberi pro non adiectis*, quando ex circumstantijs præsumitur esse ioco additas. Vide Couarr. 2. parte cap. 3. §. 2.

Dico Tertio: Conditiones, quæ sunt contra substantiam, seu contra bona Matrimonij, vitiant consensum. Patet Cap. vltimo, de Conditionibus appositis. Ratio est: quia cum Matrimonium essentialiter includat obligationem ad tria supra dicta, scilicet ad reddendum debitum in ordine ad concipiendam prolem, ad seruandam fidem, & insolubilem coniunctionem, substantia ipsius evertitur, si quis obligetur ad aliquid quod his repugnet. Sicut si quis profiteatur Religionem ea lege, vt non teneatur obedire Prælato, vel vt possit vti vxore, vel retinere proprium, irrita est professio; quia continet conditionem, quæ est contra substantiam Religionis.

Dices Primò: Quid si quis in contractu habeat animum non reddendi debitum, vel non seruandi fidem, estne irritus contractus?

Respondeo: Si intendat se obligare ad ea, quæ sunt matrimonij, valet matrimonium, quamuis animus ea præstandi desit. Ratio est; quia essentia vinculi Matrimonialis consistit in obligatione ad tria supra dicta, non autem in proposito ea præstandi: sicut votum, quod quis vouet sine animo explendi, validum est, modo verè intendat vouere seque obligare. Quòd si interius non consentiat in obligationem, etsi verba exterius proferat, irritum est siue votum, siue Matrimonium: pendet enim contractus ex consensu.

Dices Secundò: Quid si conditio illa contra substantiam seu bona matrimonij adiecta, sit de presenti.

Respondeo, Tunc non vitabit matrimonium, vt rectè Couarr. 2. parte, cap. 3. §. 1. nu. 12. modò non obliget se ad aliquid futurum, quod sit contra Matrimonij bonum: vt si dicat, *Contraho tecum, si procurasti tibi sterilitatem, si es adultera, validum est Matrimonium, si conditio inlit.*

Dico Quarto: Conditio turpis, quæ non est contra substantiam, si sit de futuro, suspendit matrimonium: vt, *Contraho tecum, si tecum furari volueris.* Probatur: Quia, si seriò addatur, indicat non adesse consensum, nisi ipsa posita; ergo suspendit. Si autem sit de presenti, non suspendit, sed est Matrimonium, si inlit. Non est, si non inlit. Nec obstat, quòd Cap. *Finali* dicitur, *conditionem turpem censeri pro non adiecta.* Hoc enim intelligendum est, si aliunde constet non esse seriò additam; sicut dictum est de conditione impossibili. Quòd si seriò

69
Impossibi-
lis an, &
quando vi-
tiet.

70
Conditio,
que est co-
tra substan-
tiam, vitiat

Si habeat
animum non
reddendi
debitum,

Conditio
de presenti
non vitiat.

71
Turpis, vel
honestia, si
sit de futu-
ro suspendit
matrimo-
nium.